

Werkgroep Behoud de Peel

Nieuwsbrief 5-4-'22

Groot onderhoud aan Peelkanalen

Wat houdt het werk in?

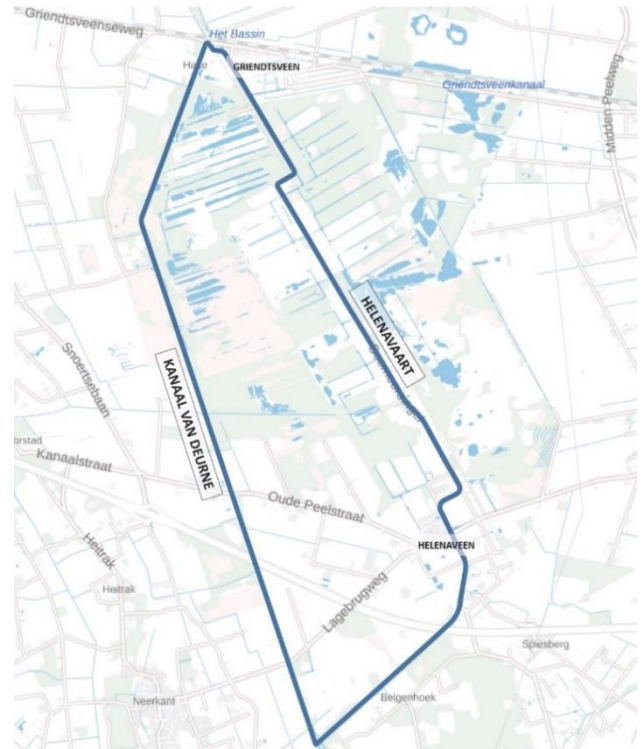
In ons jaarverslag van 2019 berichtten we dat Waterschap Aa en Maas bezig was met de voorbereidingen om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan het Kanaal van Deurne en de Helenavaart. (<http://www.wbdp.nl/jaarverslagen>) Inmiddels is de uitvoering in volle gang. Het gaat onder andere om baggerwerk (uitdiepen om meer Maaswater te kunnen aanvoeren) en onderhoud van de kades, plus het aanbrengen van een beverwerende voorziening daarin. Voor meer info over dit project, zie <https://www.aaenmaas.nl/in-jouw-buurt/projectenkaart/groot-onderhoud-peelkanalen/>

Het Maaswater in de kanalen wordt benut om landbouwgronden van water te voorzien. Ook wordt het gebruikt om het water in de landbouwgronden rondom de Deurnese Peel zo hoog mogelijk op te zetten, ter vermindering van weglekken van water uit de Peel.

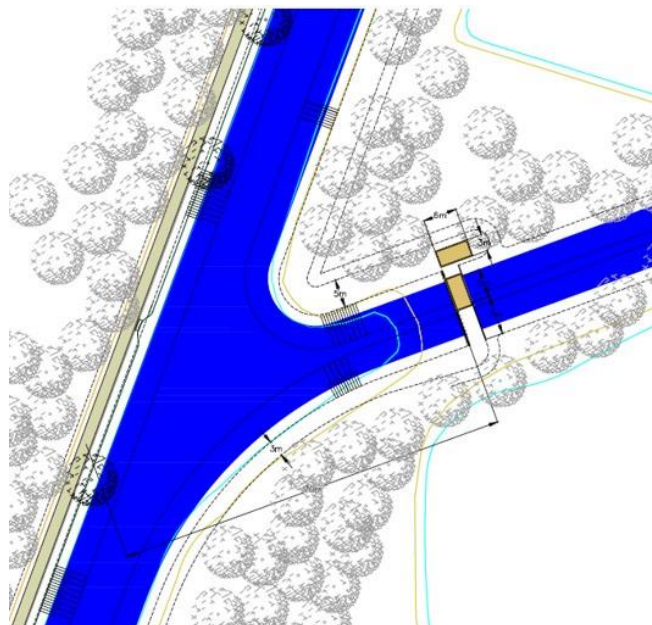
Overleg met WBdP

Het waterschap heeft ons goed bij de voorbereidingen van het werk betrokken. Hieronder de belangrijkste punten:

- Het is belangrijk dat er niet te diep gebaggerd wordt, want dan kan er voedsel- en kalkrijk Maaswater de Peel in dringen. Ook het waterschap heeft belang bij het niet weglekken van het aanvoerwater. Er wordt daarom op gelet dat nergens de gehele sliblaag wordt weggebaggerd, om lekkages te voorkomen.
- Een tweede punt van zorg is dat het waterschap aan de Peelkant van het Kanaal van Deurne een werkpad gaat maken. Volgens het waterschap is dit nodig om de kade goed te kunnen inspecteren op lekkages. Ook dient de kade vrijgehouden te worden van boomopslag, omdat hij anders beschadigd kan raken. Zo'n onderhoudspad kan echter tot gevolg hebben dat mensen van daaruit gemakkelijk het hart van de Peel kunnen bereiken. Dat zou de daar noodzakelijke rust te veel verstoren. WBdP acht het essentieel dat dit voorkomen wordt. Het waterschap kwam met een oplossing daarvoor: ter hoogte van het centrale deel van de Deurnese Peel wordt aan de noordkant en aan de zuidkant van het werkpad met een uitneembaar brugdeel voorkomen dat mensen een wijk kunnen oversteken. Als het waterschap op het werkpad moet zijn wordt het brugdeel door de onderhoudsmachine aangebracht. Na het werk wordt het steeds weer opzijgelegd. Tussen beide wijken is het werkpad dan niet toegankelijk voor publiek.

Zie de figuur hiernaast: voor de helft is de wijk, waar het werkpad overheen gaat, afgedamd (gele deel in de wijk). De andere helft bestaat uit een niet beloopbare metalen damwand, die berijdbaar gemaakt kan worden met het losse brugdeel (gele deel naast de wijk). Ook aan de oostkant van de Helenavaart, langs de Mariapeel, wordt op deze manier de toegang van het werkpad beperkt.

- De kade van het Kanaal van Deurne is aan de oostkant, tegen de Peel aan, op meerdere plekken lek, o.a. door graafwerk van bevers. Het is behalve voor het waterschap ook voor de Peel van groot belang dat deze lekken worden gedicht. Om dit graafwerk voortaan te voorkomen, wordt er een beverwerende voorziening aan de Peelzijde in de kade aangebracht.

Ook aan de oostkant van de Helenavaart was de kade erg lek, tussen Griendtsveen en de 'bajonetbocht' in de weg richting Helenaveen. WBdP had dat al in het jaar 2000 geconstateerd en doorgegeven aan SBB en het waterschap. Al die jaren is daar Maaswater de Mariapeel ingestroomd. Nu pas is daar de kade lekdicht en beverwerend gemaakt!

- De zandweg aan de westkant van het Kanaal van Deurne zal niet worden verhard en zal geen fietsroute worden. Wel zal het zandpad beter begaanbaar worden gemaakt. Gemotoriseerd verkeer zal daarbij worden geweerd.

- In ons jaarverslag van 2019 vermeldden wij dat het waterschap van plan was om de oostelijke kant van het Kanaal van Deurne natuurvriendelijk in te richten. Helaas kwam het waterschap uit kostenoverwegingen daarop terug.

- In dat jaarverslag schreven we ook dat wij van mening waren dat voor het ingrijpende werk een vergunning Wet natuurbescherming vereist was. In overleg met ons heeft het waterschap die vergunning aangevraagd. De provincie oordeelde echter dat deze vergunning niet vereist is, omdat het werk nodig is voor de Peel. WBdP diende een handhavingsverzoek in, met name omdat wij van mening zijn dat de hierboven beschreven constructie, om te voorkomen dat in het centrale deel van de Deurnese Peel de rust wordt verstoord, goed vastgelegd dient te worden. Later trokken we dat handhavingsverzoek weer in. De constructie om publiek te weren werd opgenomen in het projectplan Waterwet. En in de mededeling van de provincie dat een natuurvergunning niet vereist is, wordt de constructie als een van de redenen daarvoor genoemd.

Werken in het broedseizoen

Het waterschap verwacht t/m september van dit jaar aan het kanaal van Deurne bezig te zijn. Tijdens het broedseizoen wordt doorgewerkt. Volgens de 'Gedragscode voor Waterschappen' is dit toegestaan, op voorwaarde dat er heel goed gelet wordt op broedvogels en andere kwetsbare soorten.

Wij maakten ons daar echter toch zorgen over, met name omdat er wellicht in de Mariapeel en/of Deurnese Peel weer kraanvogels gaan broeden (de afgelopen 2 jaar is dat ook gebeurd, helaas zonder succes). Kraanvogels zijn zeer verstoringsgevoelig.

Samen met SBB en het IVN Asten-Someren hebben we daar recent met het waterschap extra afspraken over gemaakt:

- Het baggerwerk kan gewoon doorgaan. Dat maakt weinig lawaai en veroorzaakt ook bijna geen onverwachte bewegingen waar de kraanvogels gevoelig voor zijn.
- Dat ligt anders bij het op orde brengen van de kades en het aanbrengen van de beverwerende voorziening daarin. Volgens het waterschap is het nodig dat dit werk in een droge periode -en dus mede in het broedseizoen- gebeurt. Dit omdat het een veenkade betreft. In de winterperiode zijn deze veelal verzadigd met water, waardoor sneller schade optreedt door werkzaamheden (diepe insporing, afschuiving van delen van de kade, kans op kadedoorbraak).

Tegelijkertijd kan dit werk aan de kades echter de kraanvogels verstoren. Volgens de deskundigen zijn deze vogels het meest gevoelig voor verstoring tot ongeveer 1 mei, als ze een broedplek gaan zoeken. Daarom is er afgesproken dat er langs het meest kwetsbare, centrale deel van de Deurnese Peel tot 1 mei niet aan de kades gewerkt zal worden. Door SBB zal gemonitord worden of de kraanvogels zijn gaan broeden. Bij een broedgeval kan er tussen 1 mei en 10 juni doorgewerkt worden, mits het broeden op meer dan 500 m van het kanaal gebeurt (bij een broedgeval binnen 500 m vindt nader overleg plaats). De vogels zijn dan iets minder storingsgevoelig. Indien er jongen uitkomen, wordt er vanaf 10 juni tot 20 augustus gestopt met het kadewerk. Dit omdat de jongen dan grotere afstanden gaan lopen en ongestoord de fourageergebieden buiten de Peel (cultuurgebied en natuurontwikkelingsgebieden) moeten kunnen bereiken, waarbij ze ook (zwemmend) het kanaal zouden willen kunnen oversteken.

- Wat betreft de verstoring is niet alleen het werk aan de kanalen van belang. Het is eveneens essentieel dat de paden in de Peel goed worden afgesloten. Speciaal geldt dat -niet alleen vanwege de kraanvogels trouwens- voor de nieuwe kades die recent dwars door de Deurnese Peel zijn aangelegd, i.h.k.v. project Leegveld. SBB heeft toegezegd alle relevante paden en kades in de Deurnese Peel en Mariapeel tijdens het broedseizoen goed af te sluiten.

Over die kades in de Deurnese Peel hebben we nog een succesje te melden: WBdP had tijdens de planvorming van project Leegveld al voor elkaar gekregen dat er in het centrale deel van die Peel een kade minder zou worden aangelegd dan aanvankelijk gepland was. Recent is er door ons toedoen nog een kade geschrapt (in het zuidelijk deel van de 'vlakte van Minke', voor de gebiedskenners). Voor de waterhuishouding bleek deze niet per se nodig te zijn. En ons motto bij werkzaamheden in de Peel is altijd: doe wat voor natuurherstel nodig is, maar doe wel zo weinig mogelijk, vanwege de verstoring die door beheer- en inrichtingswerk altijd veroorzaakt wordt.

